Version 1.00

Projekt 7510

Upprättad 2020-09-04

Reviderad

Korrektur

Naturvärdesinventering tillhörande vägplan Rudsvägen och Lindenäsvägen, Hammarö kommun

HENRIC ERNSTSON **KONSULT**

1 Sammanfattning

En naturvärdesinventering har skett i samband med arbetet med en ny vägplan för GC-väg mellan Lövnäs och Rud samt Lindesnäs. Syftet med inventeringen har varit att peka ut livsmiljöer som har naturvärden och naturvärdesbedöma dessa respektive peka ut skyddade eller hotade arter inom området.

En inventering är gjord enligt den standard som är framtagen för naturvärdesinventering, SS 199000:2014.

Området utgör en vägkorridor om ca 5,3 km och ha en bredd om ca 20 meter. Den största sträckningen går utmed befintlig väg men det finns också delar som går i obruten terräng. Stora delar av vägområdet är påverkat från närliggande väg, andra delar går genom tidigare kalhyggen samt ut över åkermark. På flera ställen passeras diken som ligger i och har funktion för åkermarken vilket gör att de skyddas av generellt biotopskydd. De arter som indikerar högre naturvärden i olika områden, så kallade naturvårdsarter som är kopplade till aktuell livsmiljö är markerad på kartor, förutom naturvårdsarter som skulle kunna indikera på högre naturvärden är även så kallade invasiva arter utpekade på kartbilderna. I området har vresros respektive jättebalsamin hittats och dessa bör tas omhand vid en eventuell exploatering då de är invasiva. Tre områden är markerade med naturvärdesklass 4, då vissa naturvärdesarter är funna inom vägområdet men inte så många att de når upp till högre naturvärdesklass.

I området har jättebalsamin som är invasiv art markerats, liksom vresros som är potentiellt på väg att bli detta markerats. Lupin är inte noterat särskilt men men finns i princip spritt utmed området och då koncentrerat till dikena utmed lövnäsleden. Särskild hantering av dessa arter bör vidtas så att de inte sprids.

Henric Ernstson

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning ... 2
2 Bakgrund / Inledning ... 4
3 Syfte med naturvärdesinventering ... 4
4 Avgränsning och metodik ... 4
4.1 Nivå och detaljeringsgrad ... 4
4.2 Naturvårdsarter ... 4
4.3 Karteringsunderlag ... 5
5 Allmän beskrivning av området ... 5
5.1 Delsträckor ... 6
6 Naturvärdesobjekt ... 22
6.1 Delområde a ... 23
6.2 Delområde b ... 23
6.3 Delområde c ... 24
6.4 Delområde d ... 24
6.5 Skyddad art ... 24
6.6 Generellt biotopskydd ... 24
7 Invasiva arter ... 25
8 Referenser: ... 27
8.1 Referenser internet: ... 27
9 BILAGA 1 ... 28
9.1 Bedömningsgrund ... 28

2 Bakgrund / Inledning

Naturvärdesinventeringen har utförts inför vägplan.

3 Syfte med naturvärdesinventering

Syftet med inventeringen är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald enligt NVI SS 199000:2014, samt att naturvärdesbedöma dessa respektive peka ut skyddade arter. Naturinventeringen har skett av vägområde på båda sidor av utpekad vägsträckning 6 meter utifrån befintlig samt i nya vägsträckningen (ca 20 meter brett). Vägsträckningen är ca 5,3 km och består av både ny sträcka för GC-väg samt breddning av befintlig väg. I rapporten beskrivs hela områdets karaktärer utifrån naturmiljö, även om dessa inte bedöms nå naturvärdesklass.

4 Avgränsning och metodik

Metodiken som har använts följer SS 199000:2014. Det huvudsakliga syftet med en naturvärdesinventering är att beskriva och värdera naturområden med betydelse för den biologiska mångfalden. En naturvärdesinventering ska enligt standarden resultera i avgränsade, bedömda områden av positiv betydelse för den biologiska mångfalden.

En naturvärdesinventering omfattar endast naturvärdens betydelse för biologisk mångfald, inte andra tjänster t.ex. ekosystemtjänster så som vattenrening, fotosyntes, osv. Att bedöma dessa aspekter kräver andra bedömningsgrunder. NVI omfattar endast ett litet mått av landskapet och är inte någon landskapsekologisk analys. NVI omfattar varken konsekvensbedömning eller bedömning av framtida naturvärde. En NVI ger inget direkt svar kring exploateringskänslighet eller utvecklingspotential.

Med naturvårdsobjekt menas här ett geografiskt avgränsat område med naturvärde som utgörs av en dominerande naturtyp och som tilldelas en gemensam naturvärdesklass.

4.1 Nivå och detaljeringsgrad

Inventeringen har genomförts genom att studera tillgängligt material samt genom flera fältbesök under juli respektive augusti månad. Vädret vid inventeringstillfällena var växlande molnighet med sol.

Inventeringen har skett i fält, nivå detaljerat med tillägg för naturvärdesklass 4, biotopskydd och värdeelement.

4.2 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter avses arter som indikerar att ett område kan ha naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för den biologiska mångfalden. Med naturvårdsarter avses i fallet NVI arter som är skyddade, rödlistade, typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Det är endast de naturvårdsarter som bedöms vara relevanta som ska användas vid en naturvärdsbedömning t.ex. ska signalarter endast beaktas i den geografiska zonen och området samt livsmiljön där de indikerar på naturvärde. Vid fynd av naturvårdsarter ska detta stå i relation till vad som kan förväntas i det enskilda fallet. Naturvärdesarter i detta fall är hämtade från artportalen och utgörs av arter kopplade till skog respektive ängsmark då det är dessa livsmiljöer som kommer att passeras.

4.3 Karteringsunderlag

Vid förstudie inför inventeringen har följande underlag använts:

- Utdrag från ArtDatabanken 2020-08-17 öppna data
- Utdrag från ArtDatabanken 2020-05-27 skyddade data
- Skogsstyrelsens WMS-tjänst med nyckelbiotoper, naturvärden och sumpskogar
- WMS-tjänst
    - Nyckelbiotoper, biotopskydd och naturvärdesobjekt, sumpskogar (skogsstyrelsen) 2020-07-08
    - Våtmarksinventeringen 2020-07-08

5 Allmän beskrivning av området

Området går utmed befintlig väg, i direkt anslutning till vägbanan eller i närheten samt omdragen vid två lägen. Sträckan som avses är vägen mellan Lövnäs/Hallersrud ut till Rud och Lindesnäs. I kartbilden nedan finns en överblick av vägområdet.

Sträckan är indelad i mindre partier för att kunna åskådliggöra eventuella fynd.

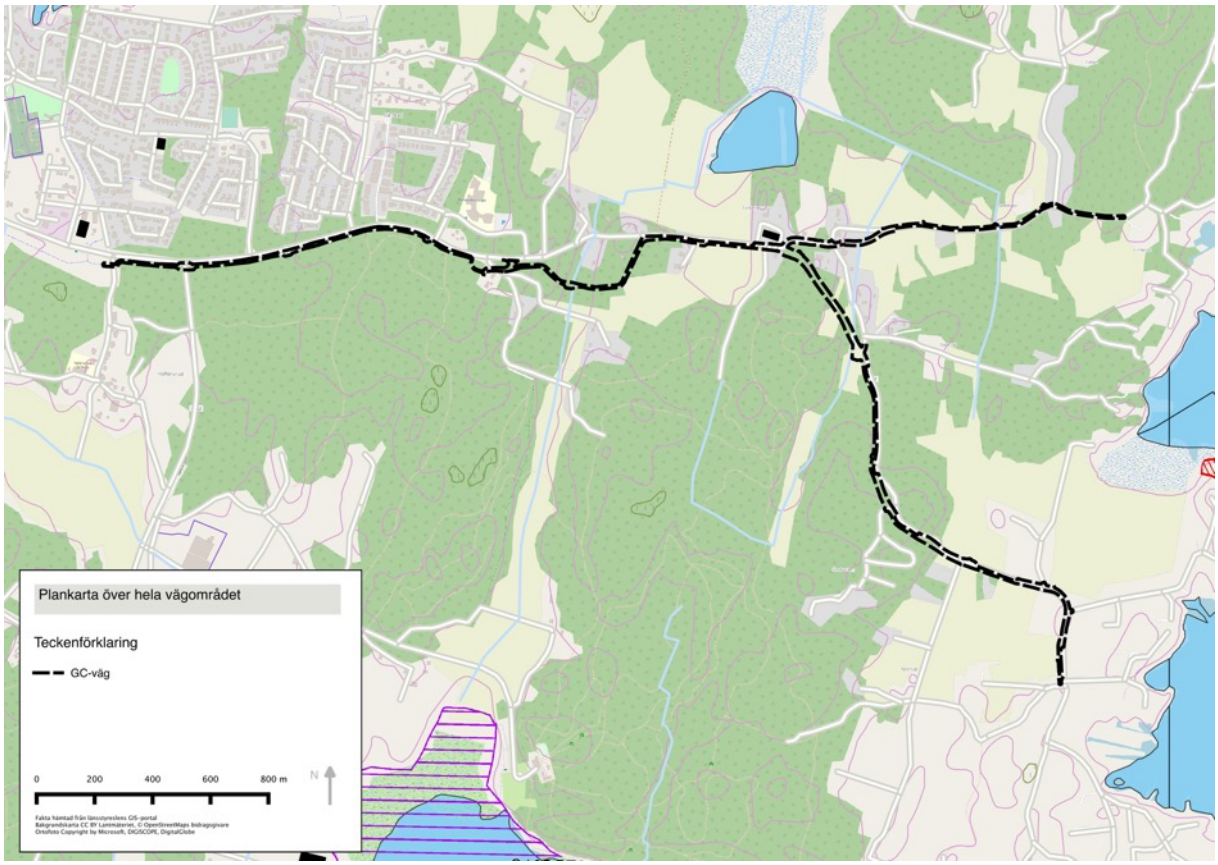

Översiktskarta över hela vägområdet.

Hela sträckan har inventerats med en bredden om 20 meter då det endast handlar om GC-väg intill befinglig väg, då det handlar om ny sträcka har 30 meters bredd från föreslagen dragning inventerats.

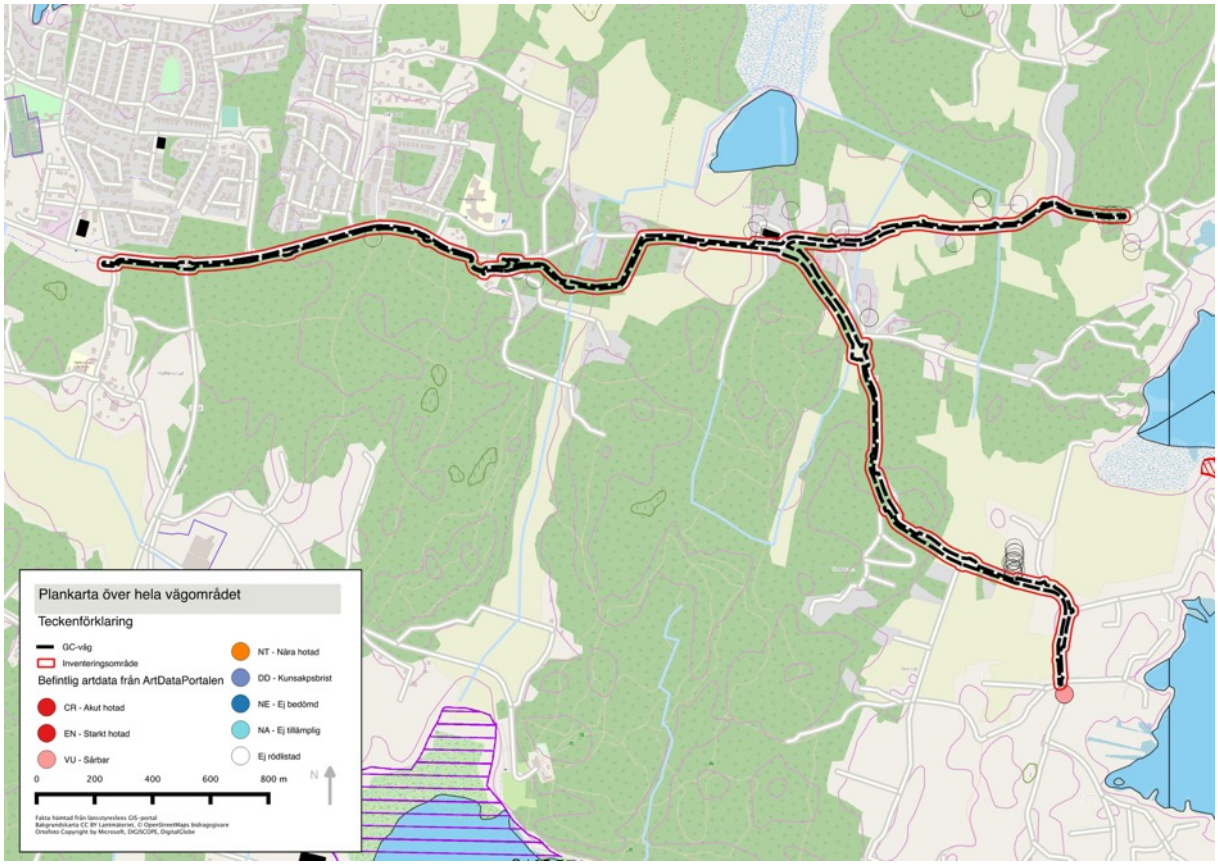

Karta över inventeringsområde med befintliga data från ArtDataBanken utritade samt övriga data kopplade till naturmiljö utlagda.

5.1 Delsträckor

Delsträckor, för att kunna bättre illustrera och beskriva de olika miljöerna har sträckan delats in i delsträckor. Delsträckorna passerar ofta olika typer av natur men indelningen är ett sätt att kunna peka ut eventuella fynd eller naturmiljöer på ett enkelt sätt. I kartbilderna är även olika fynd och viktiga naturelement utritade.

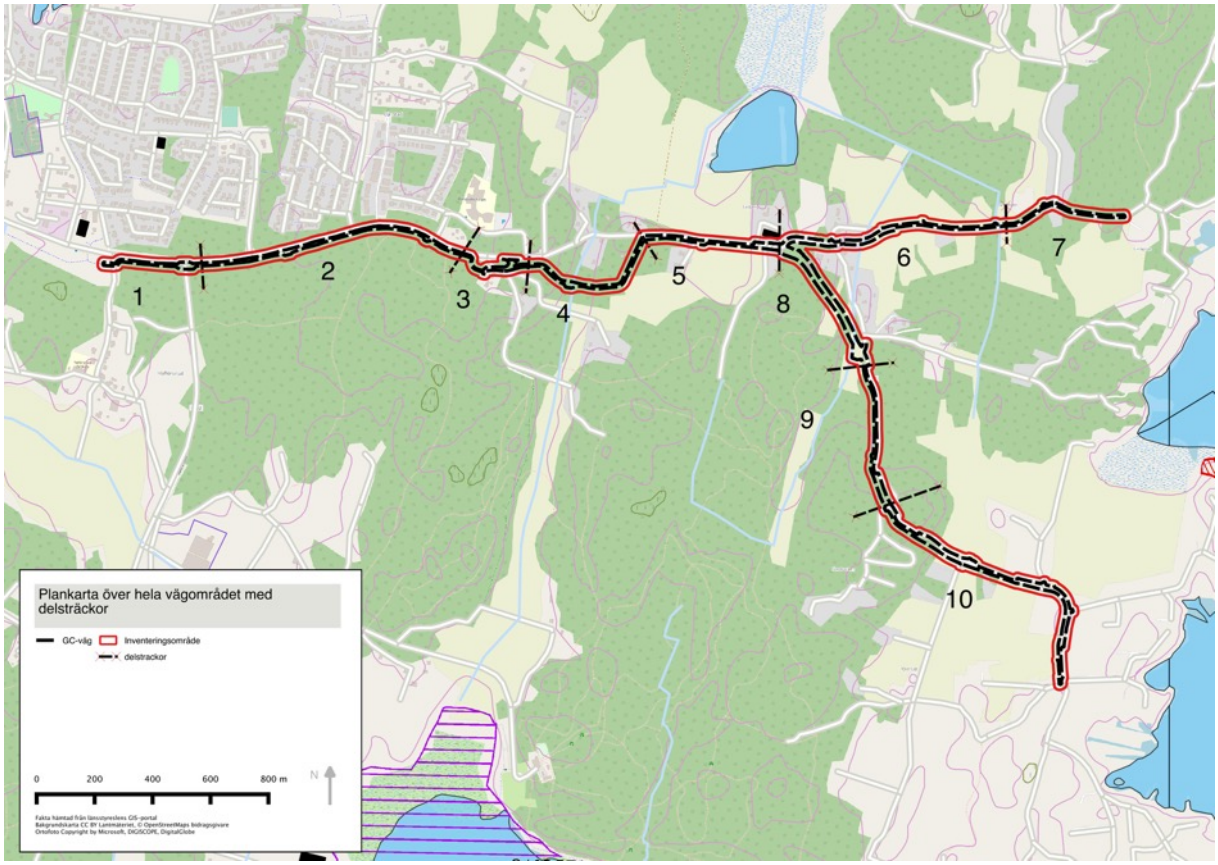

Karta över de olika delsträckorna.

5.1.1 Delsträcka 1

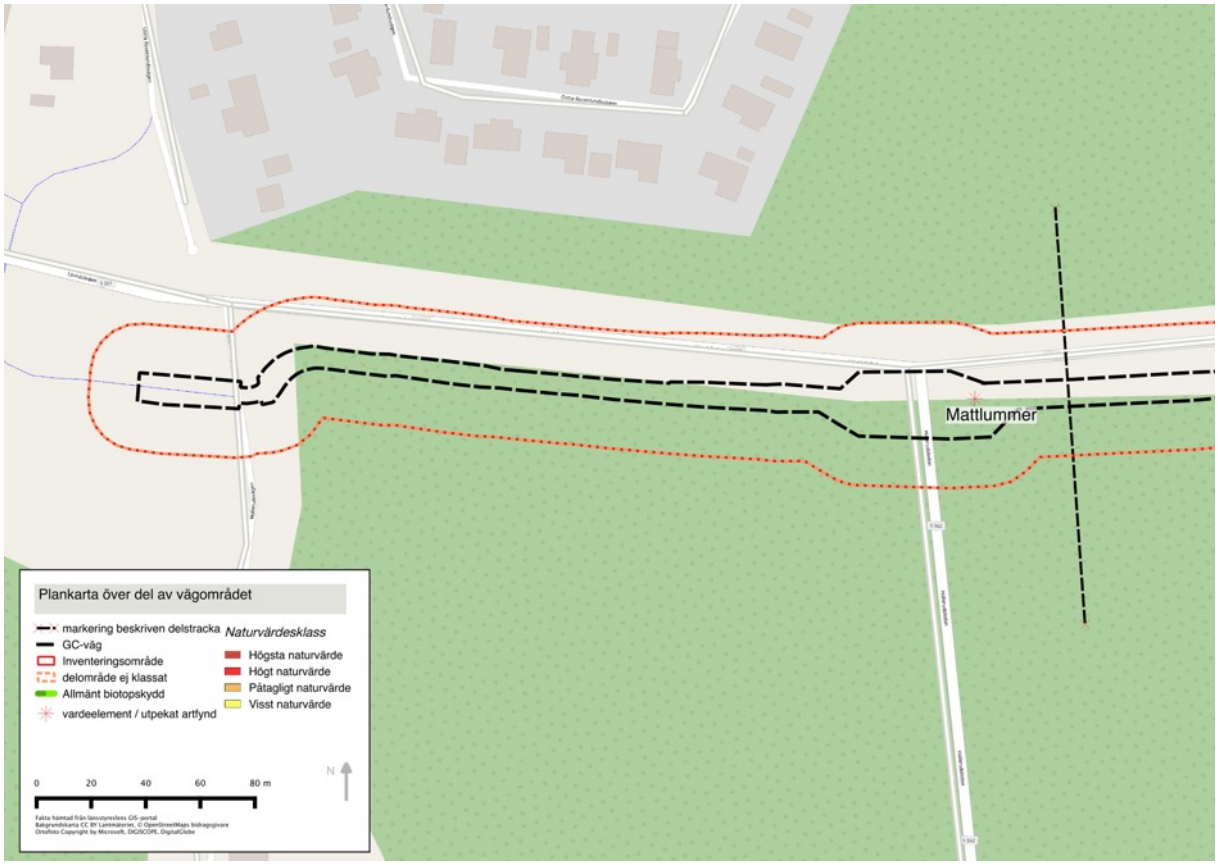

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Delsträcka 1 ansluter i väster till befintlig GC-väg

Sträckan startar på en befintlig GC-väg och parallellt med befintlig väg. Sträckningen på den nya GC-vägen fortsätter in i ett område med blandvegetation som domineras av löv, främst björk. I det befintliga diket utmed lövnäsleden finns inslag av lupiner men också vass i blötare partier. Efter övergången till Hallerudsleden finns ett stort parti av mattlummer som omfattas av artksyddat enligt artskyddsförordningen. Efter korsningen finns ett blötare parti med vattenförande dike i vilket det bland annat växer brakved.

Foto från befintlig GC-väg	*Foto över sträckan*

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

5.1.2 Delsträcka 2

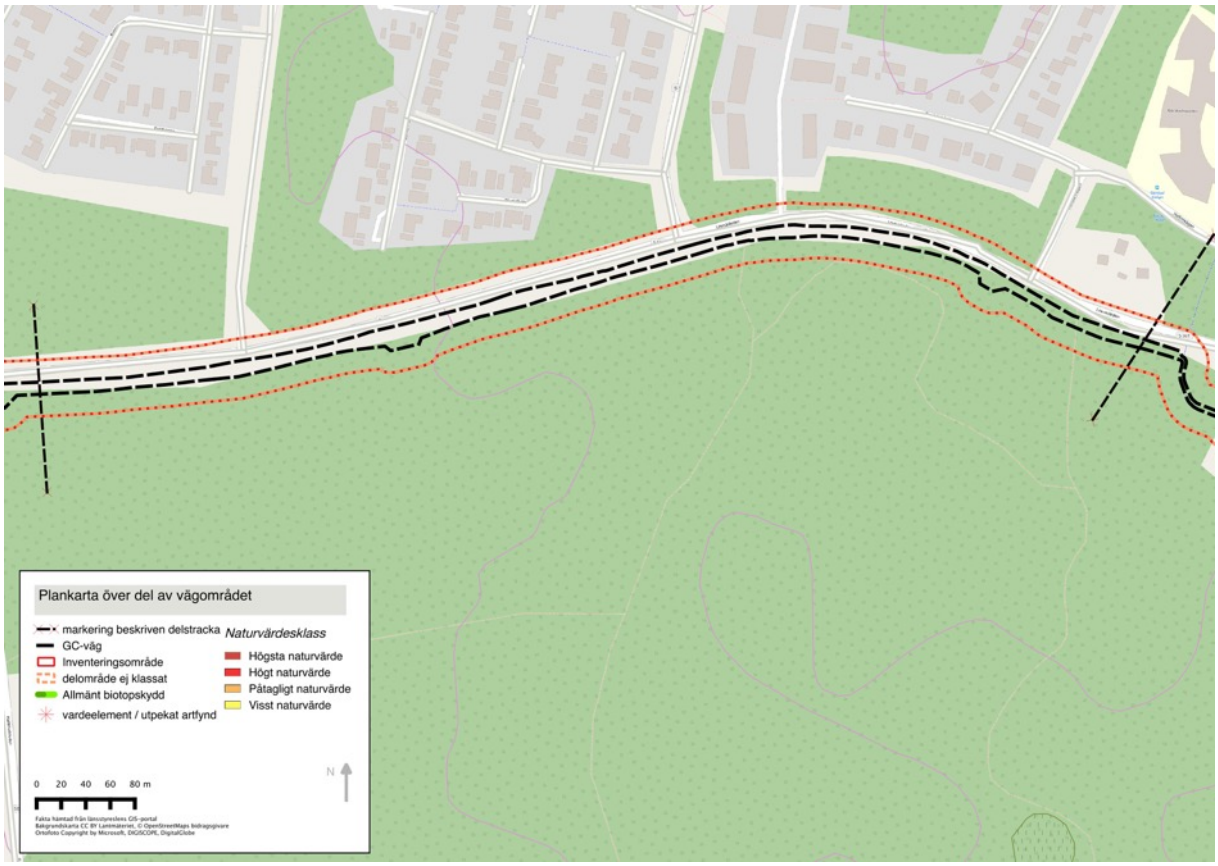

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Sträckan går parallellt med befintlig väg innanför en ridå av träd finns en äldre ledningsgata med störd jord i vilken det finns inslag av lövsly samt örnbräken som dominerande inslag. I högre partier finns torrare områden som domineras av barrträd av tall samt gran. I dessa torra områdena övergår det till att bli blåbärsris som dominerar marktäcket, flera vattenförande diken passeras i området.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*
Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

5.1.3 Delsträcka 3

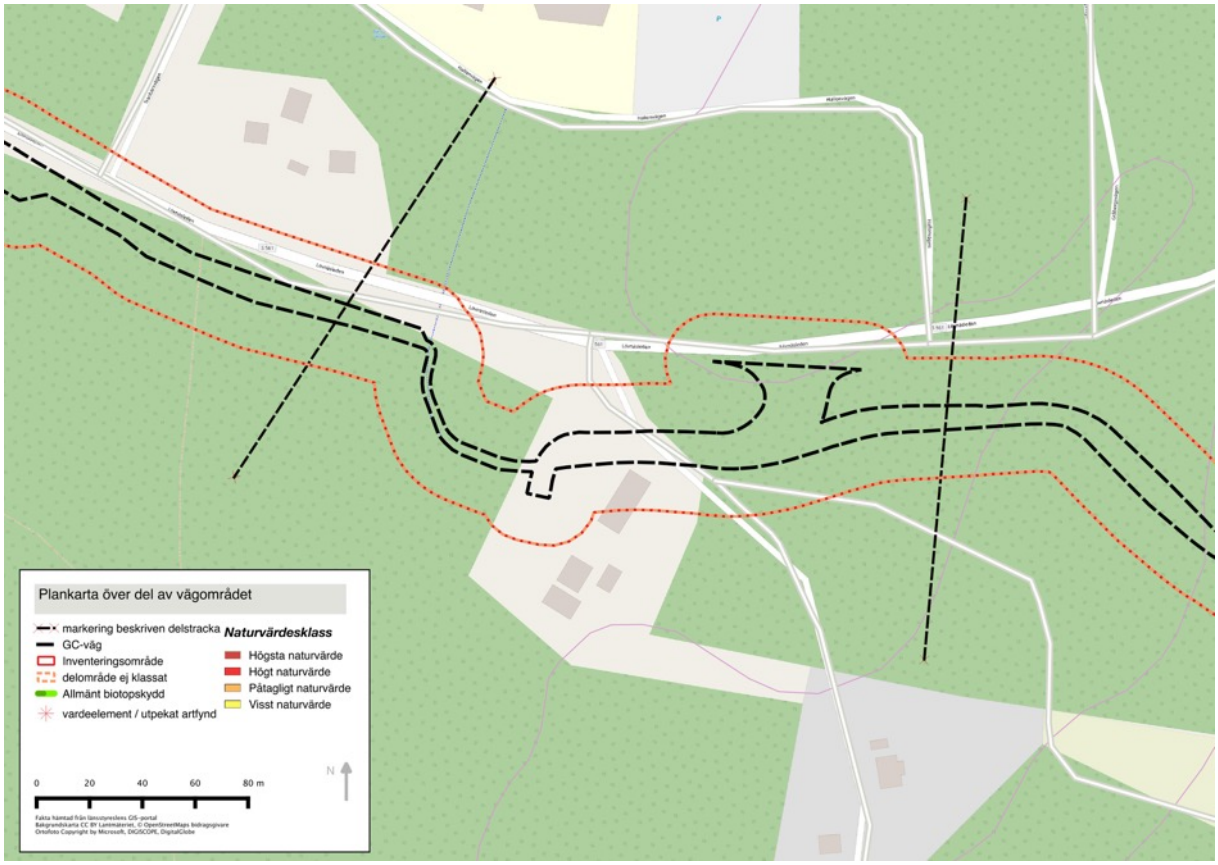

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Delsträcka 3 består till största delen av störd mark från tidigare byggnation av förskola, parkeringar, befintlig GC-väg och anslutningsvägar, i området finns arter som bergssyra, liten blåklocka, gulklöver mm. men området består av ruderatmark med tillfällig växtlighet.

Foto från befintlig jordhög som visar mängder med vegetationsuppslag.	*Foto över sträckan*

5.1.4 Delsträcka 4

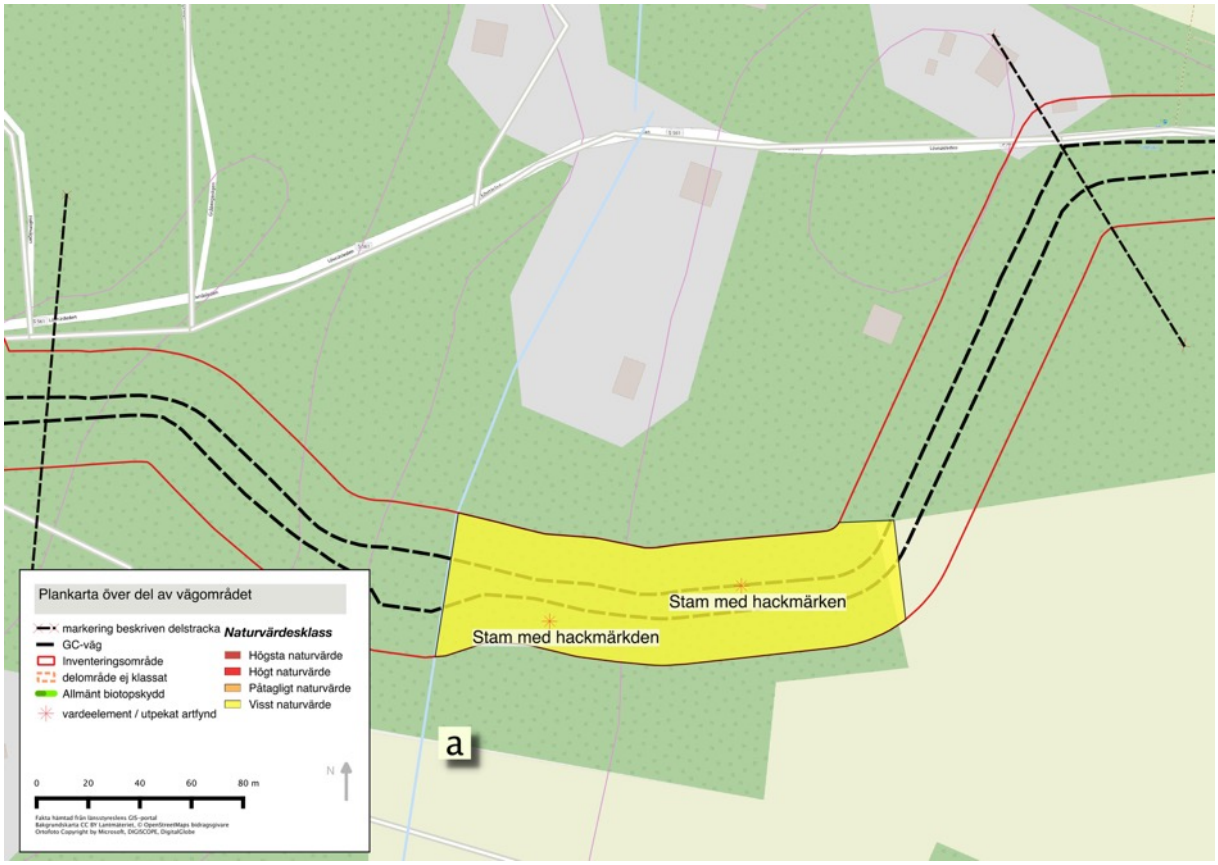

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Delsträckan börjar med att passera ett litet skogsparti för att sedan även passera ett hygge ned mot en bäck. Efter bäcken kommer sträckan in i ett fint skogsparti med löv som domineras av asp, björk och sälg. I området finns det ställvis rikligt med klenare död ved och det finns bland annat hackmärken på stammar, inom inventeringsområdet är två stammar är markerade utifrån hackspettmärken. Vid fältbesök noterades ett rikligt fågelliv med bland annat födosökande större hacskpett, gärdssmyg, rödhake m.fl. I området noterades inte några fler naturvårdsarter inom vägområdet, men uppnår trotts det bedömningen visst naturvärde. Den del som avslutar sträckan går igenom tätare vegetation där barr dominerar men lövvegetationen bidrar med en betydande andel.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*
Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

5.1.5 Delsträcka 5

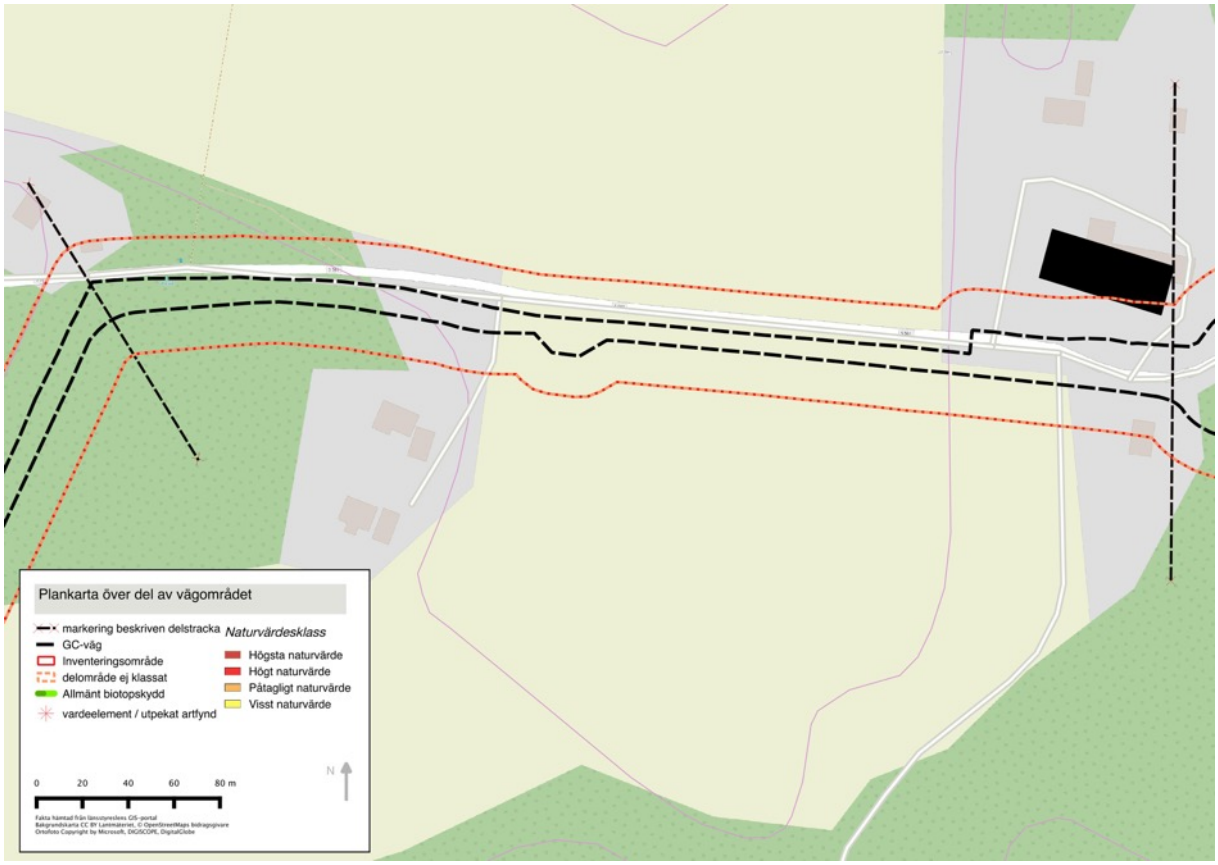

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Delsträckan går över ett gräs parti som slås regelbundet, i området finns liten blåklocka, klasefibbla, prästkrage, revfibbla, ängsvädd, carex m.fl.. Efter att ha passerat en uppfart till en fastighet går sträckningen ut och parallellt med dike till en åker, i dikesrenen växer bland annat teveronika och johannesört och sträckan avslutas med att passera befintliga "gräsmattor" som utgörs av tomter i öster.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

Foto över sträckan	

5.1.6 Delsträcka 6

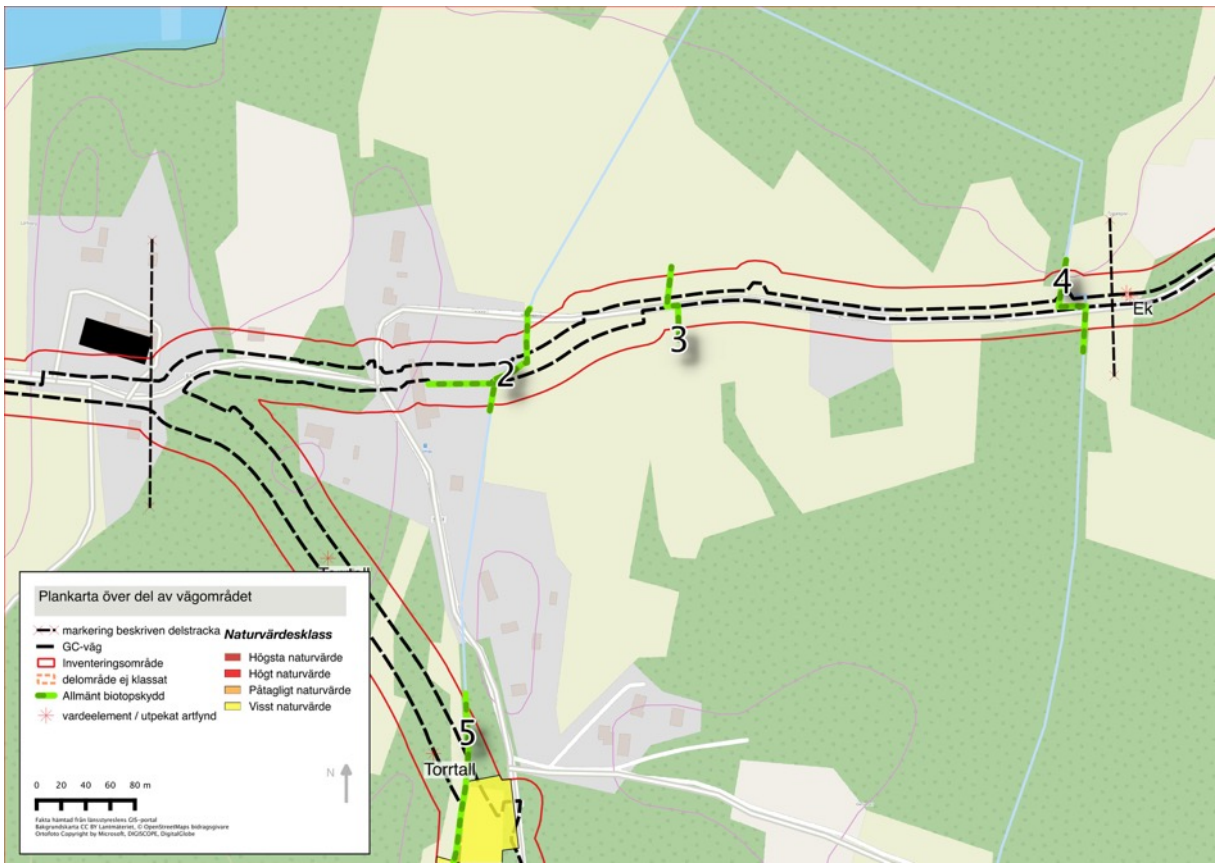

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Sträckan går in parallellt med befintlig väg ut över område som är byggnation idag. Efter att ha passerat befintlig byggnation går det över ett större vattenförande dike som omfattas av biotopskydd. Sträckningen går igenom hästhagar och ut parallellt med befintlig väg och på åkermark, I området finns solbelysta solitära stammar av löv. Ytterligare två biotopskyddade diken passeras under sträckan.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*
Foto över sträckan	

5.1.7 Delsträcka 7

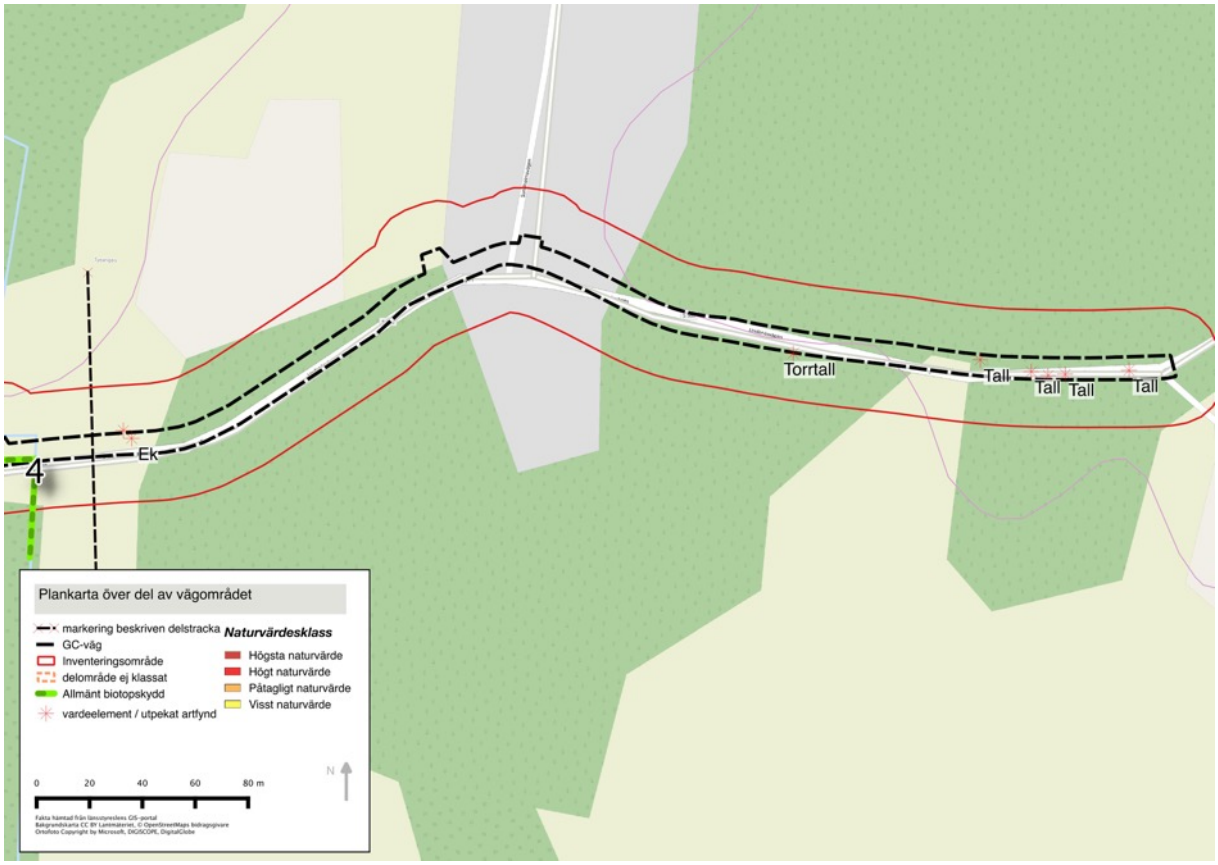

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Sträckan går parallelt med befintlig väg och tätt på befintlig bebyggelse bland annat över befintliga tomter. Den sista delen av sträckan går in i ett torrare skogsparti där tall dominerar, i området finns kvarlämnade grova tallar samt i slutet ett större parti med asp.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

5.1.8 Delsträcka 8

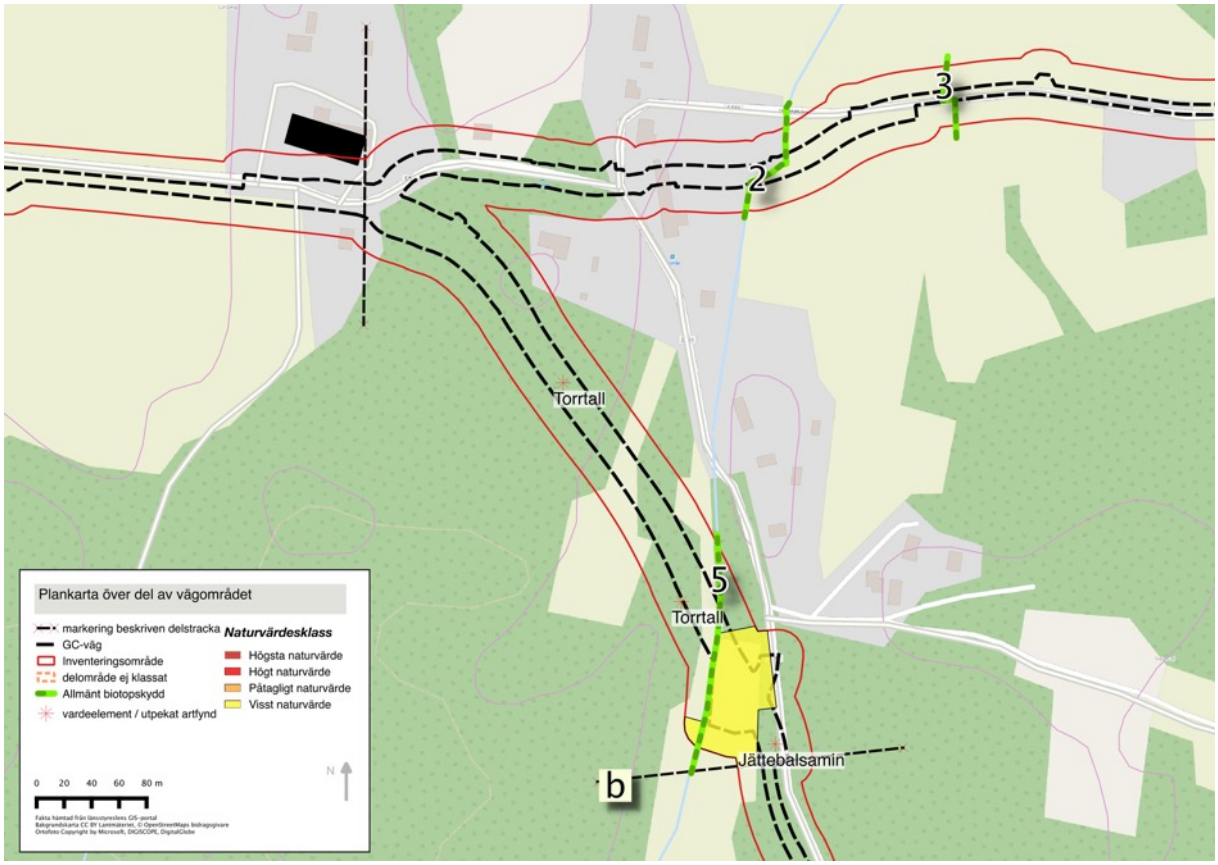

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Delsträcka går in i en tallskog med blåbärsris som dominerande marktäcke. I området passeras även ett hygge i anslutning till en äldre ängmark. Efter att dike som delar en vall i två delar har passerats kommer man fram till en äldre vall/ängsmark som slås, på ängen noteras johannesört, ängsskallra, vitmåra, kråkvicker, luddtåtel, ängsvädd och luktgräsfjäril. Ett område mellan vägen och ängsmarken i söder är avverkat och i detta finns lövuppslag samt jättebalsamin som räknas som en invasiv art.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

Foto över sträckan	

5.1.9 Delsträcka 9

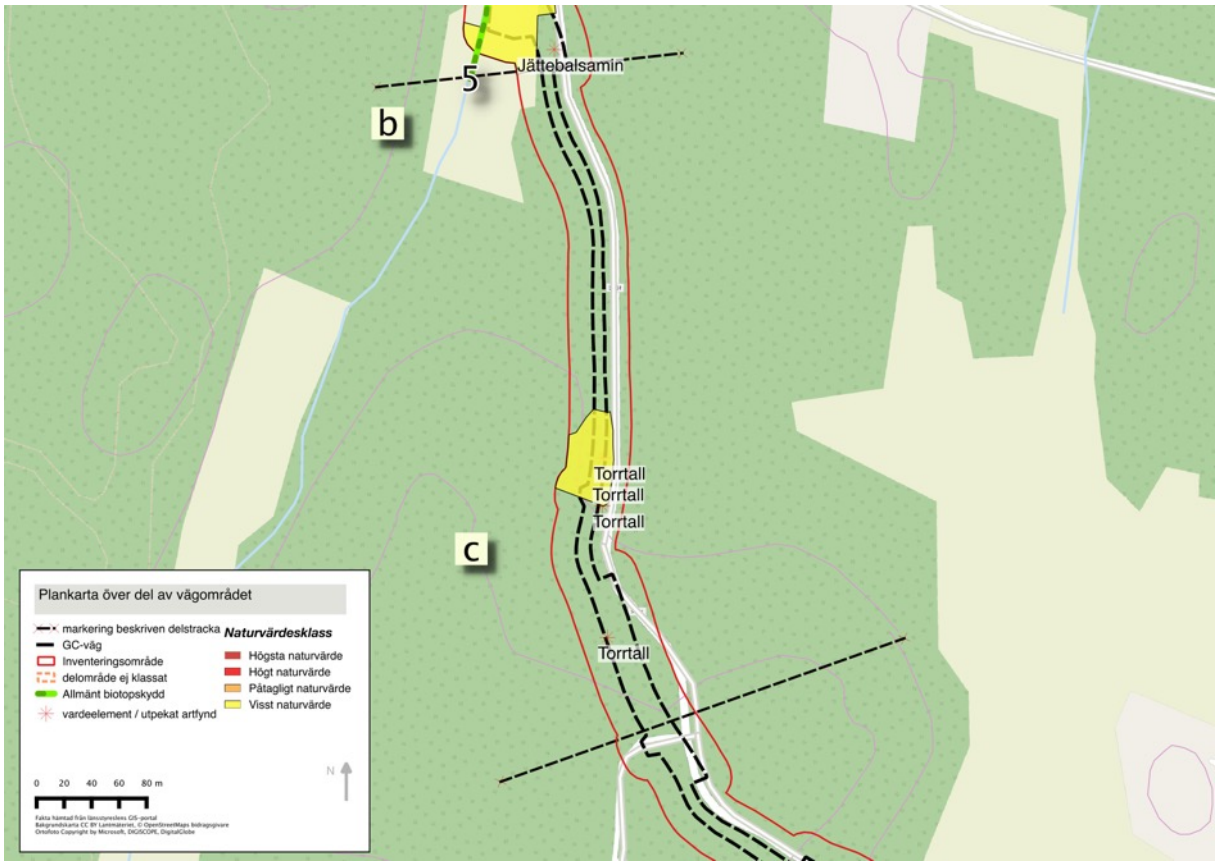

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Stora delar av området består av täta lövbrännor från tidigare avverkningar. Utmed området kommer man till ett blötare parti där klen tall är lämnad, i detta område finns flera döda stående torrtallar där ett antal står inom vägområdet. Det är rester som har sparats ur naturvårdshänsyn vid tidigare avverkning och som utgör viktiga livsmiljöer och strukturer.

Foto över sträckan	Foto över sträckan
Foto över sträckan	

5.1.10 Delsträcka 10

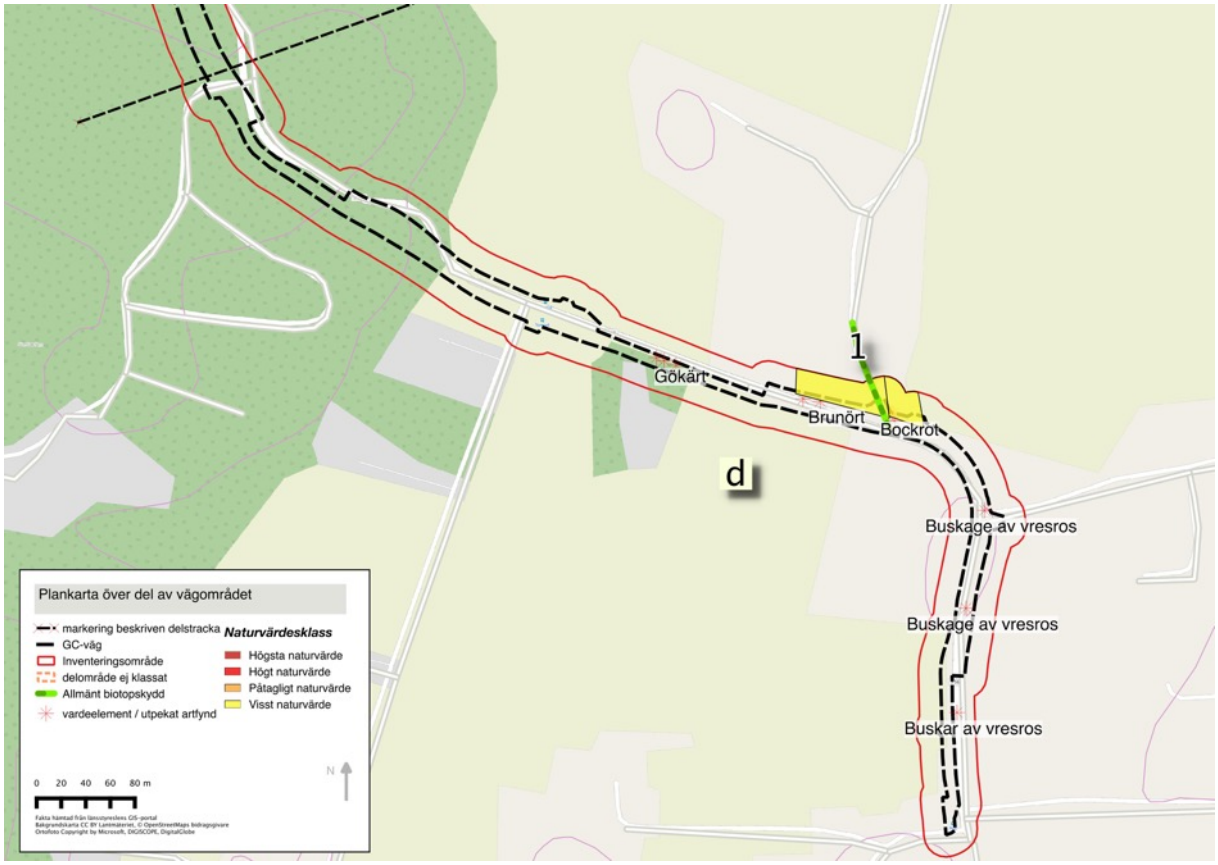

Karta över delsträcka med eventuella naturvärde, värdeelement, naturklasser eller biotopskydd inritade.

Sträckan passerar ett torrare område med berg i dagen innan den kommer ut bland åkermark och bebyggelse. I området finns flera hästhagar och i en av de hagar som passeras noteras bland annat ängsskallra i en beteshage med i övrigt många idikatorer på näringsrik mark och trivialarter samt främmande så som lupin. I hästhagen öster om en utpekad allé som omfattas av generellt biotopskydd noteras bockrot (naturvårdsart) och utanför hagen finns vresros som räknas som invasiv art. Utmed slutet av sträckningen finns flera bestånd av vresros utmed vägen.

Foto över sträckan	*Foto över sträckan*

6 Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekt identifieras enligt SS199000:2014 och anges som naturvärdesobjekt. Ett naturvärdesobjekt ska vara så enhetligt att det kan tilldelas en gemensam naturvärdesklass. Naturvärdesklass är en sammanvägning mellan arter och livsmiljöer. Förutom naturvärdesobjekt ska även landskapsobjekt som är viktiga för den biologiska mångfalden identifieras och beskrivas. Nedan visas en principbild för naturvärdesklass från SS199000:2014 där en sammanvägning av art respektive livsmiljö leder till en naturvärdesklass.

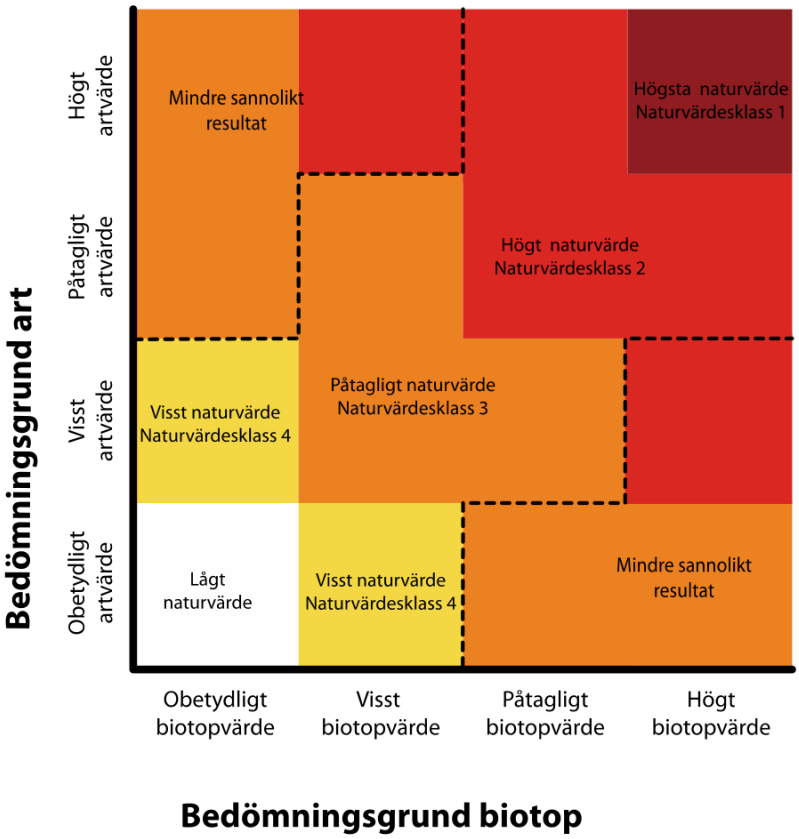

Principbild från SS 199000:2014 för att illustrativt beskriva hur arter respektive livsmiljöer (biotoper) leder till en bedömd naturvärdesklass.

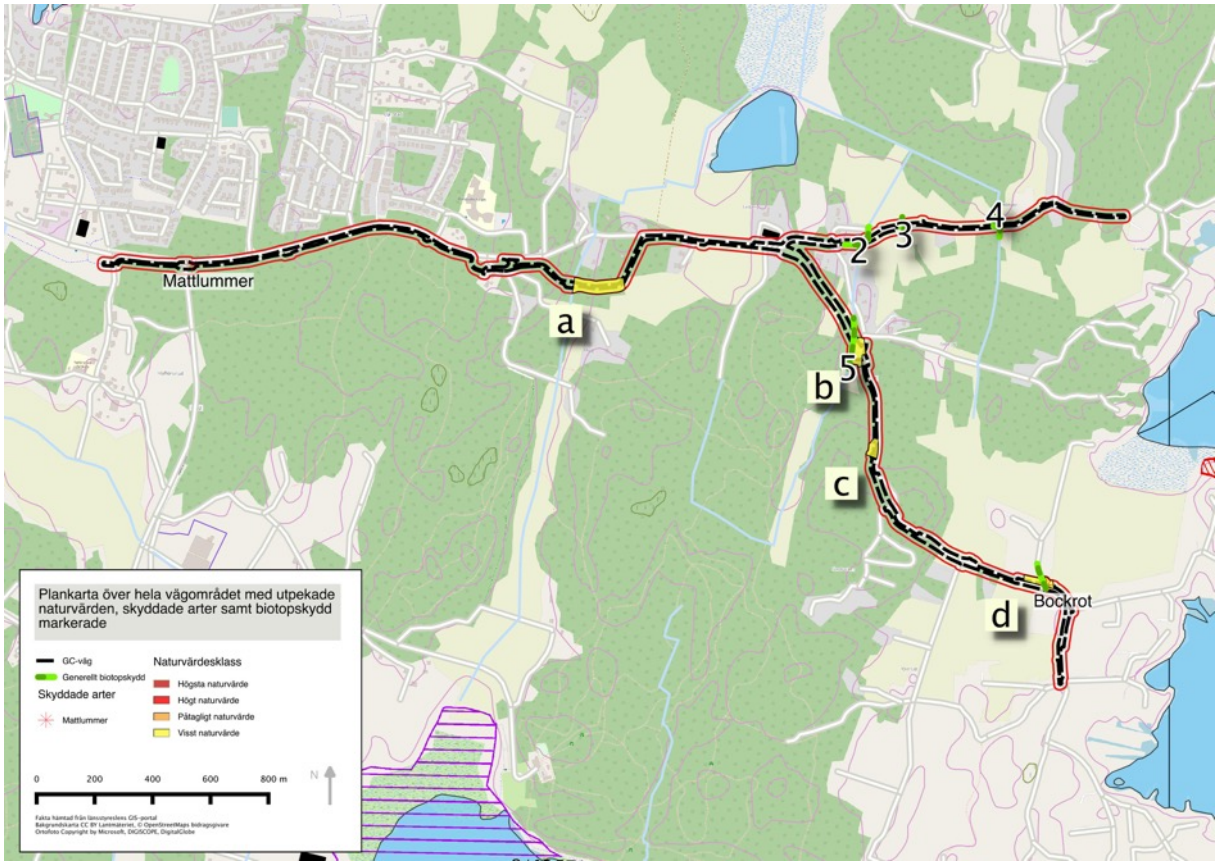

Sammanställd karta över alla utpekade naturvärden och skyddade arter samt biotopskydd. Detaljerade kartor finns under respektive delsträcka.

6.1 Delområde a

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Områdena är består av en rik lövdunge, i området finns rikligt med klen död ved ställvis och ett rikt fågelliv. Det finns hackmärken på vissa trädstammar. Trots att inga naturvårdsarter har påträffats bedöms området ha viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Arter så som trädhättemossa m.fl. är noterade men inga indikatorarter. Detaljerad karta finns under sida rubrik 5.1.4 sidan 12.

6.2 Delområde b

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Områdena är består av en vall/ängsmark, området klyvs av en lövridå som finns kring ett större dike. På ängen har arter så som johannesört, ängsskallra, vitmåra, kråkvicker, ängsvädd och luktgräsfjäril noterats vid inventeringen. Området bedöms ha visst naturvärde, naturvärdesklass 4.

Detaljerad karta finns under rubrik 5.1.8 sidan 18.

6.3 Delområde c

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Områdena är består av fuktig mark med rikligt med stående död klen tall. Området är kvarlämnat vid tidigare avverkning i naturvårdssyfte. I området finns rikligt med skvattram mfl. fuktgynnade arter. De döda tallarna i sig utgör viktiga värdeelement.

Detaljerad karta finns under rubrik 5.1.9 sidan 19.

6.4 Delområde d

Värde: visst naturvärde, Naturvärdesklass 4

Karaktär och motivering:

Området består av hästhagar som är hårt betade, trotts detta finss höskallra i den västra delen och bockrot i den östra delen.

Detaljerad karta finns under rubrik 5.1.10 sidan 21.

6.5 Skyddad art

Värdering: Mattlummer

Lummer är funnen på ett område vid inventeringen, lummer omfattas av artskyddsförordningen och dispens måste sökas om området tas i anspråk.

Detaljerad karta finns under rubrik 5.1.1 sidan 8.

6.6 Generellt biotopskydd

6.6.1 Alle , objekt nr 1

Delar av en allé ligger inom området

Detaljerad kartbild finns under rubrik 5.1.10 sidan 21.

6.6.2 Öppet dike, objekt 2-

Då vägen passerar åkermark och går utmed åkermark finns flera biotopskyddade diken som passeras, dessa omfattas av generellt biotopskydd om de inte är skapade som en funktion för att vägen ska finnas kvar.

Detaljerad kartbild finns under rubrik 5.1.6 (sidan 15) respektive 5.1.8 (sidan 18).

7 Invasiva arter

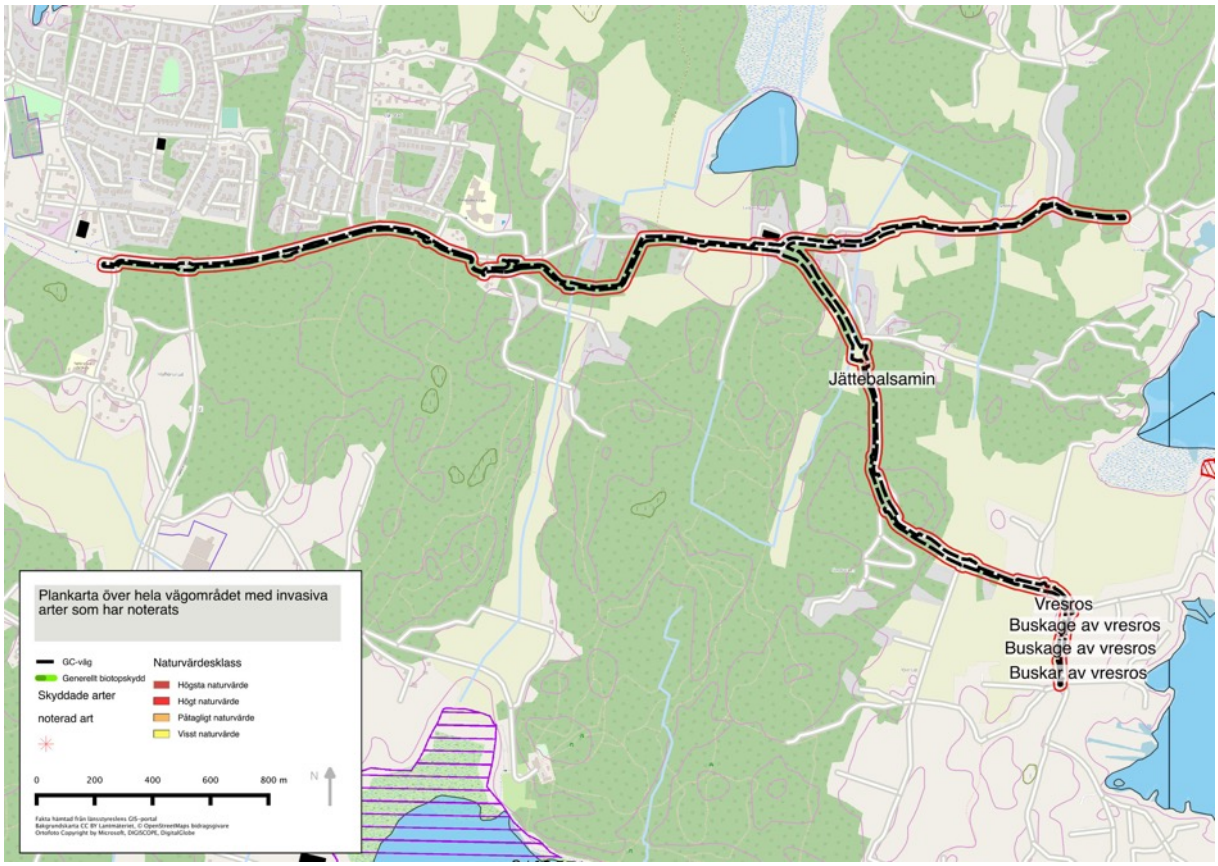

Kartbild över hela sträckan med jättebalsamin och vresros markerat. Lupin är inte markerat men finns i princip spritt utmed området och då koncentrerat till dikena utmed lövnäsleden.

I EU finns 66 arter som är utpekade som invasiva främmande arter, vilka inte får introduceras eller spridas i naturen eller gynnas så att de blir fler. Alla dessa 66 arterna finns inte i Sverige men 21 av dessa har förekommit eller finns i Sverige. En sådan art som finns med är jättebalsamin, den finns noterad på en sträcka utmed vägområdet och måste hanteras så att den inte sprids. En annan art som inte är noterad som invasiva i Sverige men riskerar att bli det är i detta fallet vresros och blomsterlupin. Blomsterlupinen finns spridd utmed så gott som hela sträckan, med tyngdpunkt åt väster i befintliga diken utmed lövnäsleden. Vresros finns i slutet på sträckan i 4 bestånd, var av ett endast utgörs av en buske. Lupinen är inte markerad i kartbilden.

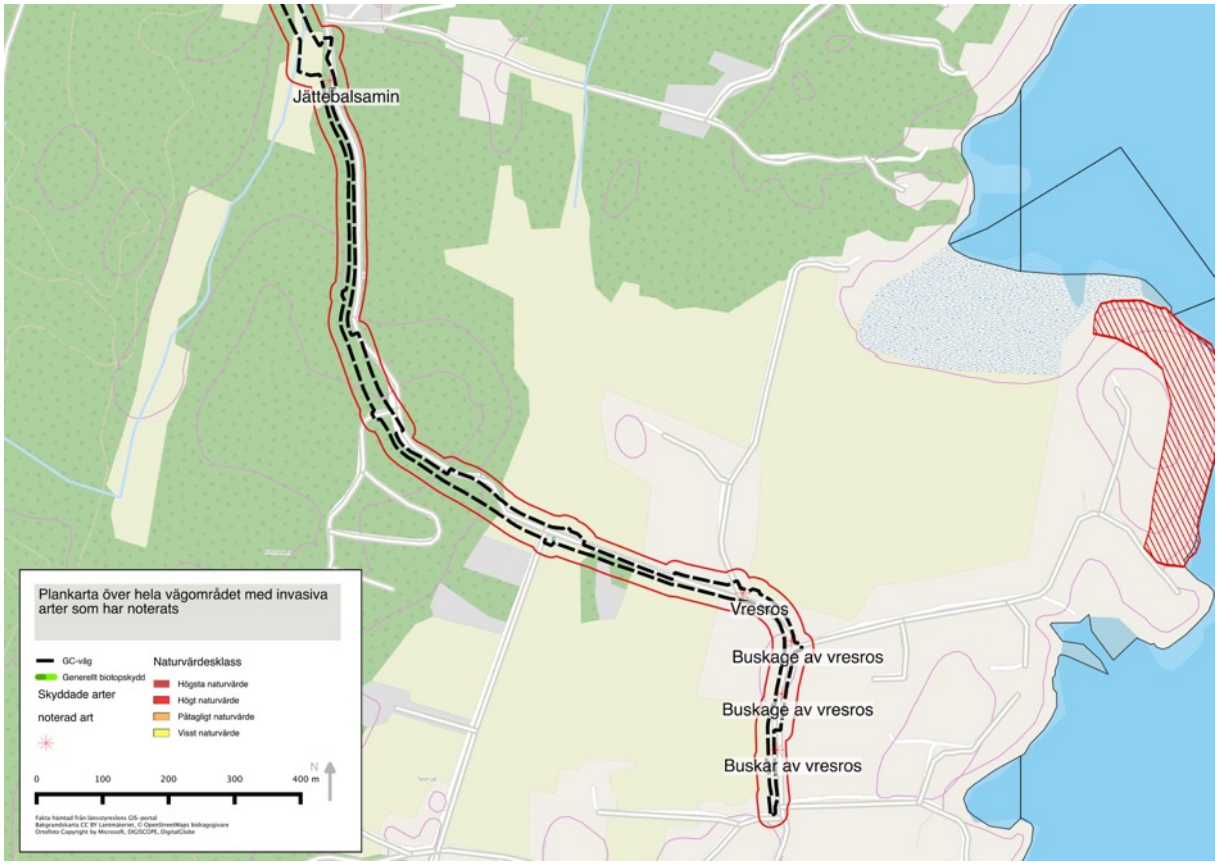

Uppskalad kartbild över invasiva arter.

8 Referenser:

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken SLU, Uppsala

Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU. Uppsala. ISBN: 978-91-88506-93-1

Nitare, J, (red.) 2019. Skyddsvärd skog Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. ISBN: 978-91-87535-15-4

Salomon L. Fältflora över signalarter i skog. BoD ISBN 978-91-7699-600-3

SIS 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)- Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning: Svensk Standard SS 199000:2014

SIS 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SIS199000: Teknisk rapport SIS-TR 1999001:2014

8.1 Referenser internet:

Artdatabanken, artportalen		http://www.artportalen.se/
Artdatabanken, artfakta		http://artfakta.artdatabanken.se
Geodataportalen		https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/
Naturvårdsverkets invasiva arter		https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Frammande-arter/Invasiva-framande-arter/
Skogsstyrelsens hemsida		http://www.skogsstyrelsen.se/

9 BILAGA 1

9.1 Bedömningsgrund

Tabell från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån arter.

Värden för bedömningsgrund art	Naturvårdsarter	Rödlistade arter	Hotade arter	Artrikedom
Obetydligt artvärde	Inga eller obetydliga förekomster av naturvårdsarter.	Inga eller obetydliga förekomster av rödlistade arter.		Området är inte påtagligt artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
Visst artvärde	Enstaka naturvårdsarter förekommer. Åtminstone en naturvårdsart är god indikator på naturvärde eller har en livskraftig förekomst.	Enstaka rödlistade arter förekommer.		Området är artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
Påtagligt artvärde	Flera naturvårdsarter förekommer. Åtminstone några naturvårdsarter är goda indikatorer på naturvärde eller har livskraftiga förekomster.	Enstaka rödlistade arter förekommer. Åtminstone en rödlistad art har en livskraftig förekomst.		Området är mycket artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.
Högt artvärde	Ett stort antal naturvårdsarter förekommer. Flera naturvårdsarter är goda indikatorer på naturvärde eller har livskraftiga förekomster.	Flera rödlistade arter förekommer. Åtminstone några rödlistade arter har livskraftiga förekomster.	Enstaka hotade arter förekommer.	

Tabell från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån livsmiljö - biotop.

Värden för bedömningsgrund biotop	Biotopkvalitet	Sällsynthet och hot
Obetydligt biotopvärde	Biotopkvaliteter saknar eller är av negativ betydelse för biologisk mångfald.	
Visst biotopvärde	Enstaka biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald finns närvarande men många av de biotopkvaliteter som kan förväntas i biotopen saknas eller förekommer inte i tillräcklig kvalitet eller mängd.	Förekomst av biotop som är regionalt sällsynt.
Påtagligt biotopvärde	Flera biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald finns närvarande men enstaka biotopkvaliteter som kan förväntas i biotopen saknas eller hade kunnat förekomma i större omfattning eller vara av större betydelse för biologisk mångfald.	Förekomst av biotop som är nationellt eller internationellt sällsynt. Förekomst av Natura 2000-naturtyp.
Högt biotopvärde	De biotopkvaliteter med positiv betydelse för biologisk mångfald som kan förväntas förekomma i biotopen finns i stor omfattning och med uppenbart god kvalitet. Biotopkvaliteterna kan inte bli avsevärt bättre i den aktuella regionen.	Förekomst av biotop eller Natura 2000-naturtyp som är hotad i ett nationellt eller internationellt perspektiv.